

lenség», a mit GEBAUER cseh tudós állított, neki «még akkor is joga lett volna GEBAUERBA inkább bízni, mint VOLFBA» (Nyr. 15 : 119)? A ki így beszél, nem nézi-e le a tekintély bálványa kedvéért a józan észet, nem vágja-e sutba a gondolkozást? A legkeményebbet is, a mit róla mondtam, saját szavaival igazoltam. Vizsgálja meg bárki, csak egyetlen egy alaptalan szót engedtem-e meg magamnak, és vizsgálja meg azután, vajjon ÁSBÓTH is megtartotta-e ezt a kötelel határt. De azért kedves ellenfelem csak legyen nyugodt, én nem panaszkodom és nem panaszkodtam ellene. Múltkori fölszólalásom sem volt följajdulás, hanem afféle parænesis, jóakaró figyelmeztetés, melyre korom följogosított, tapasztalatom kötelezett és ÁSBÓTH hatalmaskodása kényszerített. Ha ő mást olvasott ki belőle, akkor nagyon rosszul értelmezte és én a tekintetben, hogy főképp neki akartam okulására hatni, mindenesetre oleum et operam perdidi. De se baj; csak másokkal bánják ezentúl emberségesebben, én szívesen elviselem legválogatottabb nyájaskodásait is, nem ugyan, mintha okom volna «Dandin druszám» példája szerint magamra vetni, hanem hálából azokért a győzelmekért, melyekre a szláv nyelvtudomány mezején nem szlavista létemre legkiválóbb szlavista «szaktudósunkkal» szemben mindenkor oly hathatósan segített.

VOLF GYÖRGY.*)

Házsongárd. A kolozsvári *házsongárd*-ról régóta tudjuk, hogy német jövevény (v. ö. MELICH: Német vendégszók); azt azonban senki sem tárgyalta, minő úton vált a magyarban a *garten* > *gárd*. Megértetik ezt a következő német nyelvi adatok: erd. sz. *wengert*, m. *weingarten*. So sagen wir für Baumgarten, *Bangert* (Ungarisches Magazin, SEYVERT: Von der siebenbürgischsächsischen Sprache I:281) tir. *wei gert* SCHÖPF 176, SCHMELLER. A kolozsvári *házsongárd* tehát kétségtelenül szász eredetű, a hol a *gárd* < *gert*-ből a hangzóilleszkedés folytán vált mélyhangúvá. Helynevekben: Hopfgarten, Ochsegarten, Gardsee stb. SCHÖPF 177. M. J.

*) Ezzel a polemiát befejezettek nyilvánítjuk.

A szerk.